

“NO ÉS TAN FÀCIL QUE UNA LLENGUA ES MORI”

ANTONI M. BADIA I MARGARIT, LINGÜISTA

MONTSERRAT BADIA I CAPDEVILA

Un migdia molt calorós i xafogós de juliol, entre turistes i venedors ambulants, m'arribo fins a l'Institut d'Estudis Catalans, al mig del Raval. Just travessar la porta reixada que separa l'edifici amb el carrer del Carme, ja s'hi nota. El soroll i el descontrol del Raval no impedeixen tenir una sensació de calma i tranquil·litat dins les parets centenàries de l'edifici de l'IEC. I, més enllà de la calma, el regust d'història de saber que per aquí han passat tants prohoms, tanta saviesa, i tants fets importants per al nostre poble...

Me'n vaig fins a la segona planta i una secretària —que, ves per on, era companya meua de la facultat: el món és petit, i el gremi, més encara...— m'indica que el doctor Badia i Margarit, el meu avi, és a la sala Pompeu Fabra. Truco i sento una veu trencada, prima, esquerdada, que em diu “endavant, endavant”. Encara acalorada de la xafogor de fora, més que asseure'm a la cadira, m'hi deixo caure i trec la gravadora, i just llavors, ell s'aixeca i marxa de la sala. Torna amb una mitja rialleta, dient que necessita els caramlets per a la veu perquè, si no, no hi haurà entrevista...

La cita, acordada prèviament amb antelació per allò de les agendes plenes dels homes ocupats, havia de durar només tres quarts d'hora, però just comencem a parlar, que ja se'ns fa curta. El meu avi és home de llibres, d'ulleres curtes i d'hores d'estudi, però també ho és d'entaular-se i enraonar... Afortunadament, pot ajornar la cita següent i jo li puc esgarrapar mitja hora més. I la vam aprofitar, és clar!

—Comencem pel present més palpable. Com li prova la vida igualadina?

—No em porto gaire bé com a ciutadà d'Igualada, perquè, d'entrada, tres dies a la setmana sóc a Barcelona. Per altre cantó, tot el que es fa de *social life* tant a Igualada, com a Barcelona, com a tot arreu, és al vespre i jo no hi puc assistir. Fa més de tres anys que sóc a Igualada, però no puc anar enlloc per la salut de la meua dona, la Maria. Vaig alguna vegada a la Biblioteca municipal, això sí, i l'any passat per la Diada em van demanar de fer una conferència en un acte on em van lliurar un premi. Però sóc un ciutadà que no es porta gaire bé...

—Però sí que ha col·laborat en algun sentit en la vida igualadina. Un exemple n'és l'article que va publicar a la *Revista d'Igualada*...

—Sí, l'article de *Les festes davant d'una cruïlla històrica*. Va sorgir arran d'una conferència que vaig fer a Sant Feliu de Pallerols, a la Garrotxa, on al primer moment només em van publicar un resum en el butlletí de l'Ajuntament. Després van canviar el regidor de cultura, i ja no es van preocupar de demanar-ho mai més. Jo ho vaig comentar a la meua dona: “Això que dormi aquí el son dels justos... Ho podria dir als d'Igualada a veure si els pot interessar”. Van quedar-ne molts contents.

—Fem una mica de repàs de la seva vida. Vostè va estudiar la primària i el batxillerat a la Mútua Escolar Blanquerna, amb el pedagog Alexandre Galí. Quin record li'n queda?

—Tots els comentaris seran curts en el sentit de lloança, perquè a l'escola Blanquerna i a la família ho dec tot, la meva formació humana...

Una vegada, uns mestres de Siurana d'Empordà van passar una enquesta, a cinquanta o seixanta persones sobre "Quan jo anava a estudi", i amb aquest títol fou publicat el llibre que en contenia les respostes. Quan me'l van enviar, feia pena de llegir-lo, perquè tothom malparlava de la pròpia escola. Tothom tenia mals records de l'escola on havia après les lletres. Jo no podia tenir més que paraules per lloar l'escola Blanquerna. Hi havia gent de molta categoria.

—I tot plegat s'acaba amb la Guerra Civil...

—Sí, sí, la van tancar per *rojo separatista*. L'Alexandre Galí es va exiliar, però malgrat tot hi havia hagut unes gestions per salvar l'escola. Havien parlat amb Jordi Maragall, fill del poeta Joan Maragall i pare de l'actual President, que estava decidit i il·lusionat, però no va poder ser. L'edifici va passar a un institut de segon ensenyament, que encara hi és.

L'escola es va construir amb aportacions dels pares, com el meu, que era propietari d'uns quants maons. Quan hi va haver de ministre Ruiz Giménez —que va ser una mica de primavera—, una comissió de pares el van anar a veure i ell els va donar la raó, els va dir que l'Estat hauria hagut de pagar una indemnització als mateixos pares. En canvi, l'Estat s'ho va quedar i no n'ha pagat mai res als qui n'eren propietaris.

—Com va viure-la, la Guerra Civil?

—A mi, amb la guerra em va passar el que va passar a molta altra gent: que no estàs ni amb uns ni amb els altres. El començament de la guerra, la revolta... és una cosa que no podré oblidar mai. El meu pare estava tan content amb l'Estatut d'autonomia: "Trenta anys de lluita i per fi tenim autonomia!". I llavors comença l'esclat aquell, la crema d'esglésies, l'assassinat de tanta gent! El pare va perdre més de quaranta amics assassinats a la Rabassada, capellans i no capellans.

I, aleshores, semblava que l'esperança havien de ser els altres, els qui eren enemics —per definició ja sabuda— de tot allò nostre, no solament de les coses de Catalunya, sinó de la mentalitat de civisme, de respecte dels uns als altres, de democràcia, d'iniciativa, de responsabilitat... I això és una cosa que no m'he tret mai de sobre.

—Malgrat tot, vostè va anar a lluitar amb el bàndol republicà, oi?

—Quan a mi em van mobilitzar, vaig ser a la batalla de l'Ebre. Afortunadament no vaig disparar ni un sol tret! La vigília que anàvem a substituir una companyia hi va haver un accident. Amb aquella inexperiència, se'ls va disparar una bomba de mà. Jo ni ho vaig veure, vaig adonar-me que tothom es tirava per terra, i vaig pensar que devien sentir xiular un obús... Hi va haver més de vint ferits. La moral de l'exèrcit de la República era molt baixa, llavors, molt baixa. Sense dir-ho gaire alt, però la gent esperava la "ferida de sort". A mi em va entrar un tros de metralla a la cama. Això va ser l'11 d'octubre del 38.

—I quan es va acabar la guerra, va poder entrar per fi a la universitat.

—Llavors ens vam trobar amb la Universitat de la *Falange*. Nosaltres esperàvem molt de la Universitat Autònoma, perquè a Blanquerna diversos professors simultaniejaven ambdues institucions. Tots ens delíem per anar-hi, perquè ens agradava tant el que ens n'explicaven! I llavors, en lloc d'això, ens vam trobar amb la *Falange*.

—Devia ser just el moment d'implantació del règim franquista a la Universitat. Una situació no gens fàcil, suposo.

—A la Universitat, molts professors eren a l'exili, era com un desert. D'una banda, els van suplir persones amb qui ens tutejàvem, perquè eren tan joves —només un parell d'anys més grans que nosaltres—; s'ho van prendre amb molta fe. De l'altra, gent inepta que no servia per a res.

En Fabra, exiliat; en Coromines, exiliat; l'Aramon, fora, ni es va presentar a la *depuració de funcionarios*... L'Àngel Valbuena Prat, gran pro-

fessor de literatura espanyola, el van confinar a Múrcia com a càstig perquè l'any 37 el van convidar a Òxford i a Cambridge a fer unes conferències durant dues setmanes i, quan va tornar, el pecat seu va ser que, quan van fer la *depuración de funcionarios*, havent pogut sortir de l'infern, no se n'hagués anat a Burgos. Ell tenia la casa, la família, la feina, els llibres... tot allò que justificava la seva vida, aquí...

—El 1945 va llegir la tesi doctoral "*Los complementos pronominalo-adverbiales derivados de IBI e INDE en la Península Ibérica*", a la facultat de Filosofia i Lletres de la Universitat de Madrid, sota la direcció de Dámaso Alonso, el juny de 1945. L'any 1948 va ser nomenat catedràtic de Gramàtica Històrica de la Llengua Espanyola de la Universitat de Barcelona, el magisteri de la qual va ocupar durant gairebé trenta anys. Tot plegat, amb un ritme trepidant, oi?

—Trepidant, trepidant. Tot plegat conseqüència, potser l'única positiva per a gent jove com nosaltres, de la desfeta. Jo a la universitat hauria estat deixeble de Fabra, de Coromines... això hauria estat la meua vida normal. En lloc d'això, hi havia tants forats! Per tant, si en tens l'ocasió, ho proves, per si et surt bé. Jo vaig començar a fer català de seguida, tot i que la meua càtedra era de castellà. Però vaig fer català, sense voler ocupar cap càrrec de català fins molt més tard: preferia que quedessin places lliures i sortís gent jove, alumnes nostres. Tothom em preguntava: "Que es presentarà?" i jo els responia: "No, no!". Per a mi hauria estat una mena d'orgull de passar-me a català, perquè la meua vocació era fer català, però el que no volia era tapar l'entrada a gent com ells. Amb la llibertat que dona la càtedra, jo vaig fer català, castellà, francès quan em convenia..., i així deixava lloc per als altres.

—Es va notar el pes del franquisme a la universitat.

—O i tant! En tots els detalls. Absolutament en tot. També hi va haver sort, a vegades, perquè s'havia de presentar una mena de certificat

d'"*adhesión al Régimen*" o una cosa així, per entrar a la Universitat. Però això tampoc no costava tant.

Quan jo vaig tornar de l'exèrcit, vaig fer un disbarat molt gran. Jo era a Girona quan les forces d'ocupació hi van entrar el 4 de febrer i, aleshores, la meua obligació era presentar-me a la caserna, i en lloc d'això me'n vaig anar cap a Barcelona. No portava cap document. Com que hi havia tants milers de soldats i no ens podien tenir tots en casernes, jo mentrestant vivia encara a casa dels pares, a la Rambla de Catalunya, i de tant en tant anava al Palau de Justícia i preguntava si tot ja estava resolt. Al final es va resoldre gràcies al meu pare. Ell s'havia exposat molt durant aquells anys; la meua mare no estava tranquil·la fins que ell tornava a casa al vespre! Dirigia una fàbrica de quatre-cents obrers, tothom se l'estimava molt, però imagina't el risc que suposava una petita denúncia. Tots els amos, els capitalistes, eren fora, a Burgos, Sant Sebastià... I el menys que podien fer aquests quan van entrar a Barcelona era dir al meu pare: "En què el puc ajudar?". Ell va demanar que em fessin un paper per l'exèrcit i vaig sortir ni adherent ni significant.

—I per ser professor?

—Amb el certificat per fer oposicions a la facultat em va passar el mateix. N'érem uns quants: Solé Sabarís, Jaume Bofill, i uns de Dret, en Jaume Vicens... Tots ells van ser catedràtics abans que jo, i jo vaig tenir la sort de poder-m'hi ficar.

Els que fèiem aquest grupet ens vèiem sovint. Perquè ens ho passàvem tan malament! Sempre teníem la temptació de deixar la universitat, però després dèiem: "Escolteu, nosaltres que hem recriminat Jordi Rubió, Ferran Soldevila, i tants d'altres intel·lectuals que no van fer oposicions per no embrutar-se les mans en un sistema de produir càtedres que no els agradava, però que de fet no agradava a ningú, i hem dit que nosaltres havíem de ser-hi, que creïem que fèiem un servei al país sent-hi... Només faltaria, ara que hem pogut entrar-hi, que marxem a un altre lloc"...

—Fem un salt endavant. Vostè arriba al rectorat de la Universitat de Barcelona l'any 1978 i s'hi està fins al 1986. Torna a ser justament un moment de canvi en la societat i, també a les universitats, oi?

—A mi em van elegir rector en la primera elecció democràtica popular, quan no hi havia ni la Constitució, ni l'Estatut d'Autonomia, ni les transferències de les universitats. Les anades al *Consejo de Rectores* eren terribles! Vaig trobar-hi cinc rectors, sobre trenta, que érem acabats d'elegir. Tots els altres encara eren nomenats per Franco. I ens les teníem! Ho vam passar molt malament...

—Per contra, també deuriem viure un moment d'ansietat de recuperar les llibertats...

—Sí, i tant! Però l'estructura del franquisme va costar molt de canviar-la, molt!

Aquests cinc rectors —de l'Autònoma de Madrid, de Còrdova, de la Politècnica i de l'Autònoma de Barcelona i de la Universitat de Barcelona— parlàvem amb gent, sobretot del Partit Comunista, que eren els que estaven més ben preparats, i vam decidir preparar unes jornades sobre autonomia universitària. Ens van aconsellar que no ho féssim a Barcelona, perquè la solució còmoda perquè no hi anés ningú hauria estat l'excusa del catalanisme. Vam decidir de fer-les a Còrdova. Però, com si encara fóssim en època de Franco, van convocar el consell de rectors el dia que havíem programat aquestes jornades. I és clar, vam haver d'anar a Madrid. Ah, i a Madrid tothom dissimulava, ningú no ens va parlar de res, ningú! I fins a la nit no vam poder baixar cap a Còrdova.

—Des que el 1943 va començar a impartir classes, no ha deixat la docència. I amb tants anys i tants deixebles s'ha guanyat la fama de ser un professor molt didàctic, entregat i atent. Què en recorda?

—Sempre dret. Sempre vaig fer les classes dret i cridant, ja que no hi havia altaveus. Sí, realment he estat un apassionat dels cursos.

—I a les universitats estrangeres on ha estat professor convidat, Munic, Washington...?

—També. Tinc amistats a tot arreu. Més aviat sóc jo qui no els pot correspondre, perquè no tinc temps. M'ho he pres molt a fons, m'ho he preparat sempre tan bé com he pogut...

—Aquesta vocació tan didàctica es reflecteix també en la seva obra, en què sembla que hi hagi un vessant molt més didàctic i planer, i un altre de molt més profund, sistemàtic, robust científicament. És fàcil combinar aquesta doble cara?

—Jo crec que sí, per a mi no ha estat cap problema insoluble. Hi ha coses més tècniques, però quan ha arribat l'hora de fer-ho conèixer també he trobat la manera de fer-ne articles més planers. També he estat un tastaolletes, en el sentit d'interesar-me sempre per nous problemes i nous mètodes... I fins i tot jo mateix ho he escrit.

—Sembla que aquest tret és un comú denominador d'una generació de científics que han treballat molts camps d'estudi. Així ho van fer també Fabra, Coromines i, en l'actualitat també, Solà. Però queda potser ja una mica lluny, avui tot s'encara cap a l'especialització.

—Potser una mica és una mena de curiositat intel·lectual innata, diria jo. Perquè altres companys meus no ho han fet, o, si més no, no ho han fet tant. Però s'hi ha afegit això i la consciència que havíem de fer-ho. Probablement també hi ha una mica les ganes de conèixer novetats. Jo em vaig posar a fer estructuralisme sense tenir estudis sistemàtics, havia llegit coses del Cercle de Praga, però me'n faltaven tantes, de coses...

—Amb tot, obrir branques científiques comporta sempre un risc, oi?

—Sí, és clar. Hi ha una associació que es diu *Amics del professor Badia i Margarit* que cada any convoca una jornada, el tema de la qual es decideix a proposta meua, i com que jo he tocat moltes tecles... puc viure'n uns quants anys! Per al primer any, vam quedar que faríem dialectologia, de manera que la meua conferència la vaig titular "Dialectologia sinuosa". Perquè, és clar,

mentrestant jo anava treballant en dialectologia, m'estiraven altres coses, i deixava de llegir-ne i estar al corrent, i quan hi tornava, em trobava que les coses havien canviat...

—**També va ser l'impulsor de la sociolingüística a casa nostra amb l'estudi de *La llengua dels barcelonins*, i el promotor de l'assignatura d'aquesta disciplina a la Universitat de Barcelona de mans de l'Aracil...**

—Sí, sí. Tot un personatge, l'Aracil...

—**Bé, toquem uns quants temes de l'actualitat, per mirar una mica vers el futur. Fa uns mesos va sorgir com una amenaça la pretensió d'anul·lar la llicenciatura de Filologia Catalana, així com les d'Humanitats, Història de l'Art.... Són rumors solvents o vostè confia que no s'acabarà implantant?**

—Jo no crec que s'arribi a implantar. No sé qui hi havia d'Espanya, en aquesta reunió de Bolonya. Però de les universitats catalanes segur que no hi havia ningú, perquè haurien posat el crit al cel. Jo penso que no s'acabarà implantant i crec que amb l'actitud que ha tingut, amb molta valentia i decisió, el conseller d'Universitats, Carles Solà, això no es tocarà de cap manera i s'arxivarà.

Vist així, *in abstracto*, no deixa de tenir un fonament que una matèria que no tingui cinquanta alumnes... Aquí crec que la Generalitat s'ha equivocat durant anys, per aquesta actitud del president Pujol de no voler dir mai no a ningú. Sobretot pel càlcul dels vots. Potser si jo fos polític també ho pensaria, no ho sé... Però es van concedir massa llocs de filologia catalana, a massa universitats. Però quan ja s'ha dit sí, qui ho treu llavors!

—**I ara hi ha una bossa enorme de filòlegs...**

—És clar! Això s'ha fet amb tot. Quan es creava la facultat de Veterinària, diverses universitats vam dir que hi renunciàvem. Se la disputaven l'Autònoma, Lleida i Girona. En Pujol va estar dos anys donant peixet, sense dir que no, però tampoc assegurant-ho, a aquestes tres universitats. A l'últim la van donar a l'Autònoma, però amb

moltes queixes de Lleida i de Girona. Bé, tothom tenia raons, oi?

—**La seva obra és extensíssima, i ara encara hi ha noves publicacions. Per exemple, acaben de sortir dos reculls nous editats per la Universitat de València, la col·laboració en les obres completes de Fabra... Com s'ho fa?**

—És cert que he tingut una vida molt dedicada. Ens vam posar d'acord la Maria i jo, i els fills ja es van educar amb aquesta mena d'austeritat. Ens hi miràvem molt amb el temps i l'he aprofitat molt. A casa hi ha hagut sempre molta comprensió. En els primers anys, quan els cinc fills encara no hi eren, o no hi eren tots, la Maria de seguida va veure que, com que no havíem tingut professors —érem alumnes d'estudiants acabats de llicenciar-se o bé de gent inepta— vam acabar fets uns autodidactes amb molts buits, oi? I llavors jo em vaig dir que necessitava deu anys aïllat, tancat de tot. Hi havia tantes coses a llegir i a assimilar!...

—**Una altra semblança amb Fabra, Coromines, Solà, és que l'objecte d'estudi és indestriable d'una passió per la llengua i la cultura catalanes, el país... I ho han fet notar amb una posició pública. Creu que aquesta passió es dona també en la generacions més joves? L'han heretada?**

—En part sí, o, en alguns, sí. És a dir, la gent jove que s'ha format amb nosaltres en general, s'han encomanat una mica del *mal*. I ho practiquen —jo també ho entenc— buscant més moments d'obertura, d'oxigenar-se. Jo sóc el primer que els ho recomano. N'hi ha que sofreixen el *mal* més intensament que d'altres, però es comprèn. La gent dosifica més les hores per treballar... Jo he fet un sol viatge que no fos professional, a Grècia. I quan ens vam comprar el cotxe, als anys seixanta, llavors vam fer el sud de França. En canvi, també he aprofitat sempre les anades a congressos per veure coses —i amb la Maria, millor—, però és clar, no és el mateix.

—**Parlem una mica del català. Hi ha lingüistes que prediuen que el 90% de les llengües del**

món d'aquí a cent anys seran mortes. Hem de comptar-hi el català?

—Jo no sóc tan radical. Quan la UNESCO publica llistes de milers de llengües... no és tan fàcil que una llengua es mori! Jo sempre cito el cas de l'occità: estava condemnat a mort des de la batalla de Muret i encara no s'ha mort, i més encara, ara s'ensenya a les universitats. Quan jo estudiava, no s'ensenyava occità enlloc. I ara a Tolosa, Nimes, Aix de Provença, Montpeller, Perpinyà, i universitats més petites...

De totes maneres, les llengües no es poden refiar de les estructures. Són les actituds dels parlants, els puntals que n'asseguren el futur. El danès, llengua oficial i protegida, corre el perill de ser substituït per l'anglès algun dia. Perquè, per exemple, si algú fa una recerca de química o de medicina ho publicarà en anglès, oi? Hi ha d'haver gent, com passa amb gent d'aquesta casa —l'Institut d'Estudis Catalans— que digui: "Això ho faig en català". Amb el risc que llavors sigui molt poc llegit, és clar. Les actituds de les persones són essencials.

—**Vostè ha estat president de la Société de Linguistique Romane, primer president de l'Associació Internacional de Llengua i Literatura Catalanes, primer president del Grup Català de Sociolingüística, president d'honor del II Col·loqui Internacional de Llengua i Literatura Catalanes a Amsterdam (1970), de la North American Catalan Society i de la Deutsch Katalanische Gesellschaft, president del II Congrés Internacional de la Llengua Catalana (1986)... Coneix prou bé, doncs, l'estatus del català en el món acadèmic i científic, arreu. Fa mesos que discutim l'estatus polític del català a la UE i ara sembla que ens han barrat el pas. Vostè creu que això es correspon amb la posició acadèmica de què gaudeix la nostra llengua?**

—No, però hem de pensar que la situació acadèmica del català a l'estranger és té el suport de molt poca gent. A la secció de València del II Congrés de la Llengua Catalana, em van demanar una conferència que jo vaig dir que no sabia fer, però a la qual, al final, no vaig poder dir que no. La ponència

tractava de la presència del català al món. Vaig dir que no convenia, perquè això invitava al cofoisme i al triomfalisme. S'ha de dir la veritat: la major part de la gent del món no sap què és el català.

—**Acadèmicament, però, sí que existeix i s'estudia.**

—Sí, sí, hi ha moltes llengües de molt pocs parlants que són objecte d'estudi a les universitats. Per exemple, a la Universitat de Barcelona s'hi imparteixen estudis de llengües semítiques. A l'Autònoma s'hi fa també alguna cosa, però menys. És el model francès: les universitats s'especialitzen en llengües estrangeres. Seria absurd que a la meitat d'universitats franceses s'hi fes filologia semítica! Si es justifica, tot hi cap.

—**L'existència de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua prova que es posa en dubte la unitat del català, tot i que és un postulat científic. I sembla que els polítics no ho tenen tant en compte...**

—Això és una cosa que arrosseguem de fa segles, tot i que no amb la virulència amb què es practica últimament. Tot plegat ja ve de l'època de la transició. Es va plantejar a València la qüestió del nom de la llengua. També a Mallorca, però allà, amb aquesta mena de fer que sembla que sempre badin, van tenir l'habilitat de dir "la llengua pròpia de les Balears és el català en la seva modalitat balear". A València eren molt agressius i alguns van preferir dir "diguem-ne valencià i ja ho arreglarem més endavant". Per no crear problemes, tothom va transigir. I ara ho estem pagant i és molt difícil d'arreglar.

—**Quina actitud es té des de l'IEC cap a l'Acadèmia de la Llengua valenciana?**

—El que sap greu és que els de l'Acadèmia Valenciana consideren que estan en paral·lelisme amb l'IEC. I això no pot ser. No hi ha cap llengua que tingui dues acadèmies científiques. Això no es pot admetre. Em sap greu que ho hagi de dir un barceloní, però si jo fos valencià, diria el mateix, tal i com diuen molts valencians. A més a més, com que s'han passat més de vint anys entabanant la gent, han aconseguit que qualsevol

proposta objectiva i raonable sobre el nom de la llengua sigui molt impopular. S'hauria de tenir paciència —nosaltres no ho veurem—, però hi ha d'haver vint anys més de catequesi escolar fent veure que és la mateixa llengua. Si no és així, no ho arreglarem.

—Tenim una oportunitat històrica amb la Fira de Frankfurt, on la llengua i la cultura catalanes són les convidades l'any 2007. Això ha encetat la polèmica, no pas nova, de si s'hi han de promoure també els escriptors que viuen a Catalunya i escriuen en castellà. Com li sembla que s'hi ha d'anar?

—Ens en sortirem tan bé com podrem, i no estarà malament. Però em sembla que ho haurem de compartir, oi? Perquè jo també veig gent de la part de Frankfurt que diu que “no hem de tancarlos la porta”. Per a nosaltres, Catalunya és el país convidat, amb la seva llengua i la seva cultura, i també el castellà.

Encara no he arribat a documentar-me a fons sobre la Fira de Guadalajara, però el balanç no ha estat dolent. Crec que a Frankfurt serà millor. Encara que hi hagi escriptors catalans que escriuen en castellà. Tampoc no es pot matar tot el que és gras, tal com es diu... Jo crec que hem de treballar tant com puguem, i sens dubte hi guanyarà molt el català. I que hi guanyarà també algú altre que s'aprofitarà d'un guany que no li pertoca? Doncs, alabat sia Déu! Això ens ha passat tants cops...

—És un dels acadèmics més guardonats. Entre d'altres compta amb vuit *Honoris Causa* (Salzburg, Tolosa de Llenguadoc, París-Sorbona, Perpinyà, Knox College, Rovira i Virgili, Alacant i València) i molts premis més, entre d'altres, el d'Honor de les Lletres Catalanes. Com s'ho pren?

—A mi no m'agraden els homenatges, no m'hi trobo gens còmode. Un dia vaig tenir la feblesa de dir: “Home, els homenatges acadèmics... Penso que no puc dir que no, perquè em consta que són sincers.” I això em posa en un camí que em portarà maldecaps. Amb tot, la il·lusió sí que hi és, perquè n'estic molt content i molt agraït.

MONTSERRAT BADIA I CAPDEVILA (Barcelona, 1980) va fer primària i secundària a Vilafranca del Penedès. El 1998 va entrar a la Universitat de Barcelona a estudiar Filologia Catalana. El 2001 va impartir el segon cicle de Lingüística General a la mateixa universitat. El 2003 va començar el doctorat de Comunicació Multilingüe a la Universitat Pompeu Fabra. Actualment, i des de fa tres anys, treballa a la Fundació Caixa Penedès, en l'àrea de promoció cultural.